

scriind cel mai complet studiu pînă acum asupra limbii și stilului acestui cronicar, care a preluat o serie de pasaje ce i se păreau că se potrivesc cu evenimentele și personajele despre care scria, în special cu Petru Rareș, „patronul” său. Așa, de exemplu, spune Bogdan¹, la descrierea fugii lui Petru Rareș prin munți, Macarie compilează două pasaje din Manasses, unul privind pornirea la vînat a lui Marcian și însoțitorilor săi, altul asupra pozițiilor ocupate de Iustinian lângă Constantinopol, în lupta cu Philippic, rivalul său:

Manasses

и прохѡдѡ по пѣтѣхъ непрохѡдѡнымъ [...] и сквозѣ мѡлѡнымъ высокымъ вѣрговъ (Cod. Sin., f. 93a)².

к краѡмъ вѣстичѡше злопроходнымъ и свѣрѣмъ крѣмѡщѣмъ и сквозѣ мѡлѡи прѡтѣчѡше и трѡуѡше сѡ (ibid., f. 76b)⁴.

Evident, retorismul și împrumuturile de caracterizări din Manasses, care sînt interesante ca procedeu literar, scad din valoarea istorică a cronicii. Fiind însă un cronicar oficial, Macarie este bine informat și — dacă lăsăm la o parte aluviunile retorice — cronica sa reprezintă o scriere originală și un izvor de o reală însemnătate istorică, în tot cazul mai mare decît era înclinat să aprecieze I. Bogdan⁵. Iată, de pildă, un exemplu de relatare independentă de modelul său, însă la fel de înflorată, din care se poate vedea și caracterul de panegiric al lui Petru Rareș:

Тогоже лѣта и мѣсѡца, по ѡткрѣненію божію, избранъ бысть въ кѡеѡствѣ Петръ чюанкин и царствѡа въ коупѣ и вѣнцемъ ѡукрашенъ, ѡ немже слово малѡмъ прѣдварѡи. И сѣи еѡнѡи ѡт ѡждинъ прѡсѡпамятнаго Стефана, съкрѣвенъ ѡкоже нѣгдѣ свѣтѡлѡникъ поѡ спѡдомъ, иже и на прѣтоѡлѣ царства еѡ ѡбщѣмъ съвѣтомъ до[сто]лѣпнѣкѣ вѣвѣленъ и елеѡмъ благоѡлати прѡсвѣщенъ ѡжкожъ иже и слово низхѡдѡ прѣдѡвѣспѡмѣнѡ.

„În același an și lună [1527, ianuarie], după revelația lui Dumnezeu, a fost ales în domnie Petru cel Minunat și în același timp a fost împodobit cu cununa domniei, cel despre care am pomenit puțin și mai înainte. Și acesta era una din odraslele veșnic pomenitului Ștefan, ascuns ca odinioară lumina sub obroc, care a fost înălțat la scaunul domniei cu cinste, după sfatul obștesc, și sfințit cu untdelemnul binecuvîntării, cu mîna celui pe care l-am pomenit înainte [mitropolitul Theoctist] că l-a uns și pe nepotul său [sc. Ștefan cel Tânăr]”⁶.

¹ Vechile cronice..., p. 79—80.

² Cronica lui Constantin Manasses, ed. Bogdan, p. 143.

³ Ibidem, p. 106.

⁴ Cronicile..., p. 85 (f. 261v, mss. de la Leningrad).

⁵ Cf. P. P. Panaitescu, în Cronicile..., p. 76.

⁶ Cronicile..., p. 81, 95.